

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Лоханова Н.О.

“ ”
_____
(підпис)
_ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Облік, аудит та оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Організація та методика бухгалтерського обліку та контролю
основних засобів на прикладі ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»

Виконавець:

Студентка ЦЗВФН група М-1

Швець Ірина Олегівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Муренко Тетяна Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗМІСТ

	Стор
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	7
1.1. Економічна сутність основних засобів та їх класифікація	7
1.2. Визнання та оцінка основних засобів	19
1.3. Проблемні питання обліку основних засобів та напрями його удосконалення.....	27
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПРАТ «ЧОРНОМОРСЬКИЙ ПАЛИВНИЙ ТЕРМІНАЛ»	32
2.1. Загальна економічна характеристика ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»	32
2.2. Первинні документи, що використовуються при здійсненні операцій з основними засобами.....	36
2.3. Практика обліку основних засобів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»	41
2.4. Шляхи удосконалення діючої системи обліку основних засобів на підприємстві, що досліджується.....	46
РОЗДІЛ 3 КОНТРОЛЬ І АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	49
3.1. Контроль операцій з основними засобами на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»: методичні аспекти та практика проведення.....	49
3.2. Аналіз ефективності використання основних засобів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»	52
3.3. Інвентаризація як метод контролю на підприємстві.....	62
3.4 Застосування методів моделювання для підвищення ефективності використання основних засобів підприємства.....	66

3.5. Шляхи вдосконалення контролю основних засобів на підприємстві.....	71
ВИСНОВКИ.....	74
Список використаних джерел.....	79
Додатки.....	84

ВСТУП

Актуальність теми. Підприємство будь-якої форми власності та галузі економіки має головну мету-отримання прибутку. Поставлена мета досягається не тільки за рахунок найманої робочої сили, обігу товарно-матеріальних цінностей, а головним чином завдяки основним засобам, які у свою чергу займають головну частину матеріально-технічної бази будь-якої організації.

Такі процеси як забезпеченість підприємства сучасними та конкурентоспроможними засобами праці, їх відтворення та оновлення залежать саме від обліку основних засобів. А від своєчасного отримання надійної та достовірної інформації залежить робота та розвиток як підприємства так і даного напрямку економіки. Виходячи з цього і зростає роль та значення обліку основних засобів як важливої функції управління підприємством.

Існуючий порядок організації обліку операцій із основними засобами не в повному обсязі забезпечує необхідною інформацією систему управління підприємством, тому що не дає змоги в повній мірі проводити аналіз ефективності утримання та використання цих активів. Саме через зміни правової бази, нечіткість нормативно - правового регулювання й відбувається перекручування сутності основних засобів та відсутності взаємозв'язку між фінансовим та податковим обліком, що у свою чергу призвело до неоднозначного сприйняття інформації про основні засоби.

Сьогодні подолання спаду виробництва на підприємствах та підтримка нормального відтворювального процесу є однією з головних проблем економіки України. Так основним завданням підприємств є підвищення ефективності використання матеріально-технічної бази в умовах нестачі інвестиційних ресурсів.

Таким чином будь-яка організація має постійно контролювати наявність, рух, збереження та ефективність використання основних засобів. В свою чергу ця інформація дасть можливість підприємству виявити невикористані резерви та шляхи підвищення ефективності основних засобів та в наслідку своєчасно

виявити відхилення, які в подальшому можуть серйозно вплинути на діяльність організації.

Питання сутності основних засобів з різним ступенем теоретичного і практичного висвітлення розглянуто в багатьох виданнях сучасного часу. Серед науковців, які велику увагу приділяють дослідженню цього питання можна назвати таких як: Ф.Ф. Бутинець [6], Н.Г. Виговська [8], А. Г. Загородній [17], З. В. Задорожний [18], Я.Д. Крупка [50], М.Ф. Огійчук, Г.М. [24], В.С. Рудницький [36], В.В. Сопко[45], Л.К. Сук [47], Н. О. Ткач [48], Б.Ф.Усач [49] та інші вітчизняні і зарубіжні провідні вчені і економісти.

Попри значну кількість напрацювань щодо розкриття проблемного питання сутності основних засобів, єдиної позиції серед вчених не існує. Це питання потребує подальших досліджень та напрацювань.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є висвітлення питань і проблем обліку основних засобів на підприємстві та визначення шляхів його удосконалення.

Реалізації мети дослідження головним чином зумовила потребу у вирішенні наступних завдань:

- дослідити економічну сутність основних засобів, класифікацію та оцінку;
- розглянути нормативно-правове регулювання обліку основних засобів;
- надати загальну економічну характеристику підприємства;
- охарактеризувати первинні документи, що використовуються при здійсненні операцій з основними засобами;
- дослідити практику обліку основних засобів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»;
- охарактеризувати контроль операцій з основними засобами на досліджуваному підприємстві;
- проаналізувати ефективність використання основних засобів на досліджуваному підприємстві;
- розглянути інвентаризацію як метод контролю;

- узагальнити результати дослідження;
- розробити шляхи вдосконалення обліку та контролю за основними засобами на підприємстві, що досліджується.

Предметом дослідження є система бухгалтерського обліку і контролю основних засобів.

Об'єктом дослідження є процеси обліку та контролю основних засобів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал».

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети при написанні бакалаврської роботи використовувалися такі методи дослідження: методи порівняння та узагальнення - для обробки та аналізу вхідної інформації; абстрактно-логічний метод - для вивчення контролю основних засобів; методи індукції та дедукції - для вивчення тенденцій розвитку системи обліку основних засобів; методи спостереження - для оцінки стану контролю основних засобів; графічний та розрахунково-аналітичний методи для проведення розрахунків та побудови таблиць; методи систематизації, гіпотези та припущення - для формування власної думки та внесення рекомендацій щодо удосконалення системи контролю та процедур його здійснення.

Інформаційна база. Інформаційною базою кваліфікаційного дослідження є закони та нормативно-законодавчі акти України, які регламентують правила зберігання та використання основних засобів на підприємстві, Накази органів державного управління, зовнішня та внутрішня звітність підприємства, первинна документація підприємства, звіти офіційних статистичних видань, облікові реєстри, матеріали наукових конференцій.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі розглянуто та узагальнено теоретичні і практичні аспекти організації обліку, контролю та аналізу основних засобів на прикладі ПрАТ «Чорноморський паливний термінал». У результаті вивчення нормативних документів з обліку, аналізу та контролю операцій з основними засобами можна зробити наступні висновки.

1. У першому розділі була досліджена теоретична частина щодо ведення бухгалтерського обліку основних засобів.

Було розглянуто економічну сутність основних засобів. У ході аналізу теоретичної основи, з'ясувалося, що не існує єдиного визначення в обліковій літературі щодо поняття «основні засоби». Кожен дослідник має власне тлумачення цього терміну. Так у результаті дослідження було виявлено, що найбільш точне та загальне визначення «основних засобів» трактується саме в ПКУ: основні засоби - це матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік).

Також у ході дослідження було розглянуто класифікацію основних засобів. З'ясувалося, що існує багато підходів щодо розділення основних засобів на види. Кожен науковець пропонує свій варіант класифікації. Але для простоти ведення бухгалтерського обліку підприємства в основному користуються класифікацією за П(с)БО 7.

Основним моментом в обліку основних засобів є їх оцінка. Грошова оцінка основних засобів здійснюється за первісною, справедливою, переоціненою, залишковою і ліквідаційною вартістю.

У процесі використання (експлуатації) основні засоби втрачають свої технічні властивості і якості, тобто зношуються. Тому протягом строку корисного використання на підприємстві нараховується щомісяця амортизація. В роботі розглянуто 5 методів нарахування амортизації (прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискорене зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий) та порядок їх розрахунку. У результаті чого дійшли висновку, що підприємство вибирає оптимальний варіант з індивідуальним підходом до кожної групи (підгрупи) об'єктів необоротних активів, враховуючи всі позитивні і негативні сторони кожного з методів нарахування амортизації по необоротних активах.

Було виявлено проблемні питання обліку основних засобів та надано рекомендації щодо його удосконалення. Для удосконалення обліку наявності та руху основних засобів на підприємстві слід доцільно та оптимально збирати інформацію про активи. Для вибору оптимального обсягу та складу інформації слід враховувати економічний ефект, який буде отримано від використання цієї інформації. Також рекомендовано вдосконалювати зміст та склад носіїв інформації з обліку основних засобів, наприклад, якщо доповнити інвентарну карту підписами членів комісії, можна значно скоротити Акт внутрішнього переміщення основних засобів.

Щодо амортизації, у П(с)БО 7 також варто розробити компетентний підхід, який мав би на меті нарахування амортизації на кожен частину об'єкта основних засобів окремо, якщо ці окремі частини об'єкта мають різний термін експлуатації, що впливає на строки їх зношення.

2. У другому розділі кваліфікаційної роботи детально розглянуто економічну характеристику досліджуваного підприємства ПрАТ «Чорноморський паливний термінал» та систему бухгалтерського обліку основних засобів на підприємстві. На підприємстві існує опрацьована та

налагоджена організаційна структура, яка дає змогу кожному працівнику ефективно виконувати свої обов'язки. Основні засоби на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал» представлені у вигляді машин та устаткування, транспортних засобів, інструментів та приладів. Слід зазначити, що більшу частину основних засобів складають саме орендовані активи. На підприємстві облік повністю автоматизований завдяки використанню таких програм, як: «1С: Підприємство» версії 7.7. У роботі проаналізовано динаміку основних економічних показників досліджуваного підприємства, його фінансову стійкість та ліквідність. У ході аналізу були зроблені наступні висновки. Аналізуючи показники, що характеризують ліквідність підприємства бачимо, що підприємство є залежним, фінансово нестійким та зазнає дефіциту власних коштів, а також оборотні активи в повному обсязі покривають поточні зобов'язання.

Також було розглянуто практику обліку основних засобів, первинні документи, що використовуються при здійсненні операцій з основними засобами на підприємстві та надано рекомендації щодо удосконалення діючої системи обліку. Так підприємству рекомендовано:

- перейти на версію програми «1-С Бухгалтерія 8.3» оскільки вона має більш оновлені форми звітності, що полегшує роботу бухгалтера, більш високий ступінь захисту від злому, можна змінювати налаштування інтерфейсу, а також в програмі передбачений ряд помічників;

- застосовувати для транспортних засобів та машин й обладнання - виробничий метод нарахування амортизації, а для всіх інших залишити прямолінійний;

- переглянути залишкову вартість основних засобів, у випадку нульової або не ринкової вартості залишкової вартості - провести дооцінку об'єктів основних засобів, які відповідають критеріям активу (наприклад автотранспорт підприємства);

- для своєчасного відображення господарських операцій рекомендовано складати та дотримуватись графіків формування первинних документів

економістами підприємства для коректного та своєчасного формування звітності з основних засобів ТОВ «Галіон»;

- ретельно оцінювати, удосконалювати методику обліку витрат на ремонти основних засобів, це дасть змогу підвищити ефективність управління витратами;

- скоротити простої устаткування внаслідок підвищення якості ремонтного обслуговування та зменшити кількість непрацюючого устаткування;

- здати в оренду або реалізувати інструменти, прилади, що не використовуються тривалий час у діяльності підприємства;

- створити постійно діючу комісію з обліку основних засобів, до складу якої включити технічних та економічних працівників підприємства з метою внутрішнього контролю операцій з основними засобами.

3. У третьому розділі роботи розглянуто контроль і аналіз використання основних засобів. Так було виявлено, що основною формою контролю на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал» є інвентаризація. Також було проведено аналіз ефективності використання основних засобів на підприємстві, у ході проведення якого було розглянуто склад та структуру основних засобів, рух основних засобів на підприємстві, забезпечення підприємства основними засобами, ефективність їх використання, вплив факторів на зміну віддачі основних засобів та вплив чинників засобів праці на обсяг виробництва.

З метою вдосконалення ефективності використання основних засобів, можуть бути запропоновані такі заходи:

- списати зношені засоби та підвищити долю придатних основних засобів для процесу реалізації, а також оновлювати основні засоби за можливістю;

- вчасно робити ремонти устаткування задля збереження його виробничих характеристик; удосконалювати структуру основних засобів підприємства;

- скоротити простої устаткування внаслідок підвищення якості ремонтного обслуговування та зменшити кількість непрацюючого устаткування;

- збільшувати віддачу активної частини основних засобів за рахунок недопущення внутрішньо-змінних витрат робочого часу за рахунок зросту часової продуктивності праці, за рахунок збільшення змінності зайнятості робочих на обладнанні.

У даному розділі також було розглянуто інвентаризацію як метод контролю на підприємстві, процес її проведення та документальне оформлення.

Також було проведено економіко-математичне моделювання процесів, що забезпечують підвищення ефективності використання основних засобів підприємства ПАТ «Чорноморський паливний термінал» за допомогою регресійно-кореляційного методу аналізу. Та було зроблено висновок, що рентабельність основних засобів можна підвищити за рахунок підвищення чистого доходу (шляхом змін в асортиментній та цінній політиці) та оптимізації величини основних засобів.

Надано пропозиції щодо удосконалення методики обліку надходження основних засобів у системі аналітичних рахунків, це дасть змогу спростити систему бухгалтерських записів та контролю, розробляти бухгалтерську модель економічного механізму амортизації, що сприятиме вирішенню проблем фінансового, внутрішньогосподарського контролю амортизаційних процесів та їх податкового аспекту, удосконалювати методику обліку витрат на ремонти основних засобів, це дасть змогу підвищити ефективність управління витратами, розробляти моделі залежності експлуатаційних витрат від віку устаткування, яка дозволить визначити доцільність проведення ремонту основних засобів.

Загалом узагальнюючи вище викладене, можна сказати, що ефективність діяльності підприємства залежить від правильної організації обліку та внутрішньогосподарського контролю.

Отже можна зробити висновок, що дотримання усіх вищезазначених рекомендацій дозволить підприємству раціонально побудувати систему внутрішнього контролю, та допоможе тримати під контролем умови збереження основних засобів, наявність та ефективність їх використання.

Список використаних джерел

1. Агрес О.Г. Економічна ефективність використання основних засобів сільськогосподарських підприємств. *Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)*. Львів, 2013. С. 20.
2. Атамась А.М. Класифікація основних засобів як важлива передумова їх обліку та аналізу. *Фінансовий простір*. Черкаси, 2018. №3. С. 147-154.
3. Бабяк Н.Д. Амортизаційні відрахування як фінансове джерело відтворення основних засобів підприємств. *Вісник Сумського державного університету*. Суми, 2005. № 10(82). С. 177-185.
4. Базилевич В.Д. Історія економічних вчень: підручник/ за заг. ред. В.Д. Базилевич. Київ, 2005. С. 567.
5. Бондаренко Н.М. Організація внутрішньогосподарського контролю використання основних засобів на підприємстві / за заг. ред. Н.М. Бондаренко, К.І. Бідняк. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*. Одеса, 2015. Вип. 1/1. С. 157-160.
6. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський словник: навч. посіб. Житомир: Рута, 2013. 224 с.
7. Верхоглядова Н. І., Шило В.П., Ільїна С.Б. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навч.-практ. посіб. Київ: ЦУЛ, 2010. 536 с.
8. Виговська Н. Г. Господарський контроль в соціально орієнтованій економіці: проблеми, методології і теорії: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2006. 288с.
9. Власюк Г.В., Зиміна О.І. Шляхи вдосконалення основних засобів. *Держава та регіони*. 2008. №4. С. 32-36.
10. Городянська Л.В. Особливості нарахування і використання амортизації в обліково-аналітичній та податковій системах. *Актуальні проблеми економіки*. Полтава, 2009. №2. С. 29-30
11. Гречко С.М. Особливості визнання основних засобів в цілях бухгалтерського обліку та оподаткування. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. Дніпро, 2011. № 3(21). С. 23-31.

12. Грибовська Ю.М. Переоцінка основних засобів: Бухгалтерський облік та відображення у фінансовій звітності. 2018.

URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream> (дата звернення: 28.06.2020).

13. Даценко Г.В. Контроль основних засобів та шляхи його вдосконалення. *Економічні науки*. Херсон, 2012. № 7. С. 27-29

14. Дерун І.А. Удосконалення бухгалтерського обліку основних засобів на основі його гармонізації. *Вісник ЖДТУ: Економіка, управління та адміністрування*. Житомир, 2017. С. 40-42.

15. Домбровська, Н. Р. До питання нарахування амортизації основних засобів. *Облік і фінанси АПК*. Вінниця, 2013. № 4. С. 45 - 48.

16. Завадський Й.С. Економічний словник / за заг. ред. Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. Київ: Кондор, 2006. 356 с.

17. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник. Київ: Знання, 2011. 1072 с.

18. Задорожний М. В., Л. Г. Семеген, Л. Т. Богуцька. Актуальні питання облікової політики підприємств щодо необоротних активів. Тернопіль: ТНЕУ, 2012. 237 с.

19. Коваленко А. М. Бухгалтерський облік в Україні. Від теорії до практики за заг. ред. А. М. Коваленко. Дніпропетровськ: Баланс-Клуб, 2006. 1024 с.

20. Лытнева Н.А. Бухгалтерский учет: учебник. / по ред. Н.А. Лытнева, Л.И. Малявкина, Т.В. Федорова. Москва: ФОРУМ; ИНФРА-М, 2006. 496 с.

21. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» від 01.01.2012 р., із змінами і доповненнями. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014 (дата звернення: 12.06.2020).

22. Муріна Т.С. Шляхи ефективності використання основних засобів на промисловому підприємстві. *Держава та регіони*. Одеса, 2007. № 6. С. 387-390.

23. Неміш Ю.В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях. *Аграрна економіка*. Миколаїв, 2012. № 3-4. С. 181-187.

24. Огійчку М. Ф., Пласкієнко В. Я. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: підруч. / [2-ге вид., перероб. і доп.]. К.: Вища школа, 2003. – 800с. (дата звернення: 12.02.2020).6
25. Омельченко, О. Л. Основні засоби (фонди) на підприємстві / О. Л. Омельченко. Податки та бухгалтерський облік. *Спеціальний випуск*. Суми, 2008. №9. С. 3-26.
26. Оранська Н.О. Методи нарахування амортизації основних засобів. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/11273/185.pdf> (дата звернення: 28.06.2020).
27. Орлов П., Орлов С. Про використання в Україні різних систем амортизації. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2011. №12. С. 38-44.
28. Павлюк, И. Бухгалтерский учет переоценки основных средств. *Бухгалтерский учет и аудит (рус.)*. 2004. №7. С.3-11.
29. Петренко А.Я., Попова В.Д. Організація обліку основних засобів та шляхи її вдосконалення. *Економіка та суспільство*. Івано-Франківськ, 2018. №18. С. 994-999.
30. Податковий кодекс України № 2755-VI від 08.08.2020, із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 12.06.2020).17
31. Політична економія: навчальний посібник. / за ред. Рибалкіна В.О., Бодрова В.Г. Київ: Академвидав, 2004. 672 с.
32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: затверджений наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 №181 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00> (дата звернення: 25.06.2020).
33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів»: затверджений наказом Міністерства фінансів України від 24 грудня 2004 року № 817. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05> (дата звернення: 25.06.2020).

34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. №92, із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (дата звернення: 12.06.2020).

35. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»: затверджений наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 №617 URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03> (дата звернення: 25.06.2020).

36. Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту № 102 від 30.03.98. : URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0268-98> (дата звернення: 18.02.2020).

37. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 р. № 996–XIV. URL: [http //www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua). (дата звернення: 10.09.2020). 19

38. Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі: Наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010 р. № 1202 із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10> (дата звернення: 19.06.2020).

39. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку основних засобів: наказ Міністерства статистики України від 29.12.1995 р. № 352 (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0352202-95#Text> (дата звернення: 30.06.2020).

40. Проскурін П.В. Історія економіки та економічних учень. Нариси економічної історії індустріальної цивілізації: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2005. 372 с.

41. Ременюк Л.М. Шляхи удосконалення бухгалтерського обліку і контролю основних засобів. 2015.

URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/534/1/20160127_103.pdf(дата звернення: 10.09.2020).47

42. Рибченко М.Ф., Кириленко В.М. Проблеми та шляхи вдосконалення основних засобів. *Держава та регіони*. Київ, 2007. №6. С.135-137.

43. Рудь Д.О. Особливості проведення інвентаризації основних засобів підприємства. *Економічні студії*. Київ, 2017. С. 97-100.

44. Семенова К. Д., Тарасова К. І. Бізнес-статистика: Підручник. Київ: ФОП Гуляєва В. М., 2018. 210 с.

45. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / за ред. В. В. Сопко. Київ: КНЕУ, 2005. 578 с.

46. Стригуль, Л.С. Шляхи удосконалення організації обліку і аудиту основних засобів на підприємстві. *Вісник НТУ «ХПІ»*. Харків, 2014. №32 (1075). С.47-50.

47. Сук Л.К. Фінансовий облік: навч. посіб. / за ред. Л.К. Сук, П.Л. Сук; 2-ге вид., перероб. і доп. Київ, 2012. 647 с.

48. Ткач Н. О. Переоцінка основних засобів: нюанси обліку. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування, Серія «Економіка»*. Рівне, 2012. № 2. С. 197-203.

49. Усач Б. Ф. Аудит: навч. посібн. / за ред. Б. Ф. Усач. 2-ге вид. Київ: Знання-Прес, 2003. 223 с.

50. Фінансовий облік: підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. Я. Микитюк та ін. Київ: Хай-Тек Прес, 2013. 544 с.

51. Хом'як Р. Д. Бухгалтерський облік в Україні / за ред. Р.Д. Хом'яка. Львів: Інтелект-Захід, 2004 . 912с.

52. Шарманська В.М., Шарманська С.О., Головка І.В. Судова бухгалтерія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 454с.

53. Шачаніна Ю.К. Організація внутрішньогосподарського контролю використання основних засобів на вітчизняних підприємствах та шляхи його вдосконалення. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Херсон, 2017. С. 119-122.